

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Børne- og Undervisningsudvalget sammen med social- og indenrigsministeren
Titel	Svar på samrådsspørgsmål X, Y og Z
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	Ca. 10 minutter
Tid og sted	Tirsdag den 12. april 2016, kl. 14.00-15.00, i lokale 2-080

Disposition

1. Indledning
2. Svar på spørgsmål X
3. Svar på spørgsmål Y
4. Svar på spørgsmål Z
5. Afrunding

1. Indledning

- Tak til social- og indenrigsministeren for at opridse de overordnede rammer for den store udfordring, som kommunerne står over for i forhold til at tage imod det meget store antal flygtninge, der kommer til Danmark for tiden.
- Jeg vil nu besvare de tre spørgsmål i forhold til konsekvenserne for elevernes undervisning, læring og trivsel, hvorefter vi kan tage en samlet debat.

2. Svar på spørgsmål X

- Som social- og indenrigsministeren netop sagde, er der ingen tvivl om, at regeringen fuldt ud anerkender, at modtagelsen af de mange flygtninge har lagt og fortsat vil lægge ekstra pres på kommunernes service og udfordre rammerne for integrationsindsatsen.
- Den artikel fra pol.dk den 10. januar 2016, som det første spørgsmål henviser til, handler om et notat fra KL, der beskriver eksempler på nogle af de udfordringer, kommunerne står overfor.
- Jeg har ikke tænkt mig at gå i detaljer med de oplysninger, artiklen indeholder. Jeg tror, at vi alle er enige om, at vi står over for en stor udfordring. Der er ingen tvivl om, at uanset hvilke tal man kigger på, så kan det ikke ændre på, at det er en meget stor udfordring.
- Det er uvist, hvor mange skolesøgende børn, der vil komme til landet, og hvor mange af disse der vil skulle undervises i modtagelsesklasse i folkeskolen. Og samtidig er det uvist, hvordan de enkelte kommuner og skoler konkret påtænker og har mulighed for at organisere og tilrettelægge undervisningen for at kunne imødekomme børnenes behov for sproglig støtte, herunder antallet af lærere og elever i modtagelsesklasserne.

- Fra regeringens side tager vi de bekymringer, der er rejst fra både KL og en række andre aktører meget alvorligt. Netop derfor har vi drøftet situationen med KL og på den baggrund indgået en aftale om en række konkrete initiativer, der skal sikre bedre og mere fleksible rammer for integrationsindsatsen i kommunerne.
- Kommunerne har i drøftelserne påpeget over for regeringen, at de oplever udfordringer i forhold til at tilrettelægge sprogstimuleringsindsatsen for de mange nytilkomne flygtningebørn, som ikke går i dagtilbud.
- Derfor har regeringen og KL aftalt, at kommunerne i en midlertidig periode skal have øget fleksibilitet til selv at tilrettelægge omfanget af og indholdet i sprogstimuleringen for denne gruppe af børn.
- Herudover har vi drøftet rammerne for modtagelsesklasser. Og på den baggrund er det aftalt med KL at hæve loftet for henholdsvis antallet af elever i modtagelsesklasser samt hvor mange klassetrin, modtagelsesklasserne kan spænde over. Vi har lagt op til at hæve loftet fra 12 til 15 elever – og 18 elever, hvis der er helt særlige pædagogiske grunde. Og når det drejer sig om klasse-spænd, har vi lagt op til at hæve tallet fra tre til fem. Det skal ses i lyset af, at mange af de børn, der kommer i disse år, kommer fra de samme lande og har den samme sprogbaggrund. Det er en anderledes opgave, end hvis man fx har 8-12 børn med forskellige baggrunde og forskellige sprog i bagagen.
- Der er også flere af de børn og unge, som kommer hertil i disse år, som ikke har gået i skole i en længere årrække. Derfor kan det være sådan, at forskellen mellem aldersgrupperne er blevet udvisket. Af den grund lægger vi også op til en større fleksibilitet i forhold til organiseringen.
- Med i aftalen er også et initiativ, hvorefter kommunerne som noget nyt får mulighed for at oprette særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge uden for rammerne af folkeskoleloven. De særlige tilbud om grundskoleundervisning vil være et alternativ til folkeskolens undervisning i modtagelsesklasser.
- Kommunerne får altså større frihed til at indrette et tilbud, der matcher lige præcis den gruppe af flygtningebørn, der kommer til den enkelte kommune, herunder børn med krigstraumer og andet, som stiller særlige krav til organisering af undervisningen. De frihedsgrader, kommunerne får, ændrer ikke ved, at undervisningen naturligvis skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at det sker.
- Og endelig vil jeg nævne, at regeringen som led i aftalen vil søge at opnå aftale med henholdsvis de frie grundskolers foreninger og Efterskoleforeningen med

henblik at sikre, at disse skoler tager del i ansvaret ved at tilbyde pladser til flygtningebørn på skolerne.

- Det lovmæssige grundlag i forbindelse med betaling og lignende er afklaret, men vi ser selvfølgelig gerne, at foreningerne også forpligter sig på et vist antal set i lyset af den store opgave, vi står over for.
- Jeg synes, at det er en god aftale, som giver kommunerne bedre forudsætninger for at løfte den store integrationsopgave. Det må være i alles interesse, at vi får skabt de rigtige løsninger for den børnegruppe, der kommer, i stedet for udelukkende at holde fast i, hvordan man tidligere har organiseret det. Man kan jo nemlig heller ikke fastslå, at den hidtidige indsats har fungeret perfekt på alle områder.
- Mit ministerium er også i dialog med DLF om, hvordan ministeriet fx via udvikling af inspirationsmateriale om undervisning af flygtningebørn kan støtte op om kommunernes arbejde med denne gruppe børn.

3. Svar på spørgsmål Y

- Det er den enkelte kommune, der har ansvaret for dagtilbud og skoler.
- Det følger fx af dagtilbudsloven, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der er det nødvendige antal pladser i dagtilbud, og at der ydes støtte til de børn, som har behov for det. Det følger desuden af loven, at alle dagtilbud skal give børnene omsorg, bidrage til at de får en god og tryk opvækst, og fremme deres trivsel, læring og udvikling.
- På samme måde er det et kommunalt ansvar at sikre, at alle børn og unge får en undervisning, der imødekommer deres forudsætninger og behov, og leder dem godt videre i uddannelsessystemet og senere voksenlivet.
- Det er vigtigt at understrege, at vi i regeringen ikke ønsker, at kommunerne skal stå alene med opgaven. Vi har derfor lyttet til deres bekymringer, og sammen har vi fundet en række områder, hvor vi via konkrete initiativer kan bidrage til, at rammerne for integrationsindsatsen fremadrettet gøres bedre og mere fleksible.
- Herudover vil jeg gerne minde om, at der i forbindelse med folkeskolereformen er afsat 1 milliard kroner til efteruddannelse af pædagogisk personale i folkeskolen. Kommunerne kan vælge at prioritere midlerne til ekstra kompetenceudviklende indsatser på fx dette område (spidskompetencer inden for fx dansk som andetsprog eller nogle af de bredere opgaver med de børn, som også har krigstraumer eller andet med i bagagen).

- Og efter folketingsvalget i 2015 besluttede vi i regeringen at videreføre de 750 mio. kr. årligt, som over de seneste år er afsat til normeringer og god kvalitet i dagtilbuddene. Det er selvfølgelig også med til at understøtte indsatsen, at vi fastholder løftet på dagtilbudsområdet i Danmark.
- Jeg mener, at vi i Danmark er rustede til opgaven – ikke mindst takket være de mange dygtige og engagerede pædagoger og undervisere, som har deres daglige gang i dagtilbuddene og på skolerne.
- Jeg tror, at alle ved, at det ikke bliver en let opgave. Men jeg har ikke desto mindre en stærk tiltro til, at kommunerne kan klare den store udfordring, som det uden tvivl er at skulle modtage og integrere flygtningebørn.
- Mit ministerium er i dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet om spørgsmålet om rekruttering og fastholdelse af lærere i folkeskolen. KL indgår også i dialogen, og andre centrale parter vil blive inddraget i arbejdet på et senere tidspunkt.

4. Svar på spørgsmål Z

- Regeringen har som sagt lyttet til kommunernes bekymringer og har derfor indgået en aftale med KL, der via konkrete initiativer skal bidrage til, at rammerne for integrationsindsatsen fremadrettet gøres bedre og mere fleksible.
- Jeg har allerede nævnt de ændringer, vi har aftalt i forhold til klasseloft i modtagelsesklasser, nemlig at man kan have lidt flere elever i klasserne, hvis de overvejende har samme sproglige baggrund, og hvis det vurderes at være pædagogisk forsvarligt.
- Herudover vil der som også tidligere nævnt blive mulighed for at lade modtagelsesklasser spænde over fem klassetrin i stedet for tre klassetrin.
- Det er ikke hensigten, at lempelserne skal medføre konsekvenser for elevernes trivsel og læring i modtagelsesklasserne.
- Det gælder stadig, at den undervisning, som finder sted i modtagelsesklasser, skal opfylde de samme krav til kvalitet, som almindeligvis gør sig gældende.
- Det er en ny og stor opgave, vi står med. Men heldigvis har vi mange års erfaring i Danmark med undervisning af tosprogede elever, og vi har kompetente undervisere på området. Der er dog ingen tvivl om, at antallet gør, at det er nødvendigt med en fleksibilitet til at organisere det anderledes end tidligere. Samtidig står vi i den situation, at nogle kommuner ikke har haft modtagelses-

klasser i en årrække og pludselig skal til at organisere sig og løfte et ansvar på dette område.

- Jeg er meget opmærksom på at støtte kommunerne og skolerne i den store opgave, der er i at sikre undervisning af de mange flygtningebørn. Jeg har derfor besluttet, at ministeriet læringskonsulentkorps i en periode skal prioritere modtagelsesklasser og undervisning af tosprogede elever som led i deres vejledningsindsats over for kommuner og skoler, så vi også her igennem kan understøtte arbejdet lokalt.
- Kommuner har frem til 15. marts 2016 kunnet søge om kommunale vejledningsforløb og temaforløb med henblik på sparring fra læringskonsulenterne i skoleåret 2016/17.
- Derudover har læringskonsulenterne i marts 2016 afholdt det årlige informationsmøde om tosprogede elever. Temaet i år var den gode modtagelse af børn og unge. Vi forsøger således fra ministeriets side at understøtte det store arbejde, der skal foretages lokalt.
- Læringskonsulenterne afholder også en række temadage om modtagelse af nyankomne elever i løbet af foråret, ligesom der åbnes for en hotline i ministeriet, hvor skoler og kommuner kan få vejledning om modtagelsesklasser og undervisning af tosprogede elever. Det skal selvfølgelig også ses i lyset af, at der meget stor forskel på, hvor mange erfaringer man har gjort sig på området over de senere år. Vi ønsker, at den nyeste viden fra både Danmark og udlandet kan komme alle til gavn.

5. Afrunding

- Afslutningsvis vil jeg opsummere, at regeringen er meget opmærksom på den udfordring, kommunerne står over for.
- Der er ikke nogen lette løsninger, og der er ikke én løsning, der er den rigtige. I Hørsholm Kommune afprøver man fx en ordning, hvor eleverne sluses direkte ind i undervisningen.
- Der er behov for, at de frie grundskoler er med til at løfte ansvaret, go der er behov for fleksible rammer for kommunerne, så de bliver i stand til at løfte opgaven, uden at det går ud over kvaliteten i dagtilbud og skoler – både for de børn, der allerede er i dagtilbud og skoler i forvejen, og for de børn, der kommer hertil.